

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่อง การศึกษาภาวะจำทนของผู้หญิง ที่ถูกทำร้ายจากครอบครัวในสังคมไทย : กรณีศึกษา ผู้หญิงที่เข้ารับบริการ มูลนิธิเพื่อนหญิง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะจำทนที่ต้องทนอยู่กับผู้ชายที่ทำร้ายร่างกาย และเพื่อศึกษาลักษณะการประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัว รวมถึงศึกษาปัจจัยที่ทำให้ผู้ชายกระทำความรุนแรงในครอบครัว สำหรับการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาในระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) แบบเฉพาะกรณี (Case Study) ซึ่งผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้หญิงที่มีส่วนร่วมในการศึกษา ทั้ง 10 ราย โดยผู้หญิงเหล่านี้ คือผู้หญิงที่มารับบริการที่มูลนิธิเพื่อนหญิง ซึ่งล้วนเป็นผู้หญิง ที่ประสบปัญหาความรุนแรงจากครอบครัวทั้งสิ้น โดยผู้ศึกษาทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกายในครอบครัว โดยแบบสัมภาษณ์ จัดทำขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม และแนวคิดทางวิชาการจากหนังสือ วารสาร เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยใช้โครงสร้าง การสัมภาษณ์แบบกึ่ง ๆ คือ คุณลักษณะทั่วไปของผู้หญิง ไม่ว่าจะเป็นอายุ อาชีพ รายได้ การศึกษา รวมถึงลักษณะการประสบปัญหาความรุนแรง ปัจจัยที่ทำให้ผู้ชายกระทำความรุนแรง และภาวะจำทนที่ผู้หญิงต้องทนอยู่กับผู้ชายที่ทำร้ายร่างกาย นอกจากนี้ ผู้ศึกษายังใช้วิธีการจดบันทึก และการอัดเทปบันทึกเสียงเพื่อช่วยในการเก็บข้อมูลอย่างละเอียดระหว่างการสัมภาษณ์ โดยผู้ศึกษาสรุปผลการศึกษาดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

- อายุ
- การศึกษา
- สถานภาพสมรส
- อาชีพ
- รายได้รวมต่อเดือน
- ศาสนา
- ระยะเวลาที่อยู่ร่วมกัน

ส่วนที่ 2 ลักษณะการประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ทำให้ผู้ชายกระทำความรุนแรงในครอบครัว

ส่วนที่ 4 ทศนคติของผู้หญิงที่ทนอยู่กับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาพบว่า ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้หญิงที่เข้ารับบริการมูลนิธิเพื่อนหญิงจำนวน 10 ราย โดยมีอายุระหว่าง 30 ถึง 39 ปี จำนวน 2 ราย ช่วงอายุ 40 ถึง 49 ปี จำนวน 5 ราย ช่วงอายุ 50 ถึง 59 ปี จำนวน 3 ราย โดยช่วงอายุของสามีของผู้มีส่วนร่วมในการศึกษานั้น อยู่ในช่วงอายุ 40 ถึง 49 ปี จำนวน 4 ราย ช่วงอายุ 50 ถึง 59 ปีจำนวน 6 ราย โดยจากการศึกษาพบว่า ความแตกต่างทางด้านอายุไม่ได้เป็นเหตุผล หรือเป็นเหตุจูงใจที่ทำให้เกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และไม่ได้เป็นมูลเหตุจูงใจที่ทำให้ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษา ตัดสินใจที่ทนอยู่กับผู้ชายที่ทำร้ายตน

ในเรื่องของการศึกษา ผู้หญิงผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาทั้ง 10 ราย มีการศึกษาที่แตกต่างกันไม่มากนักโดยผู้หญิงที่มีส่วนร่วมในการศึกษา จะมีการศึกษาอยู่ในระดับตั้งแต่ไม่ได้รับการศึกษาเลย จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยแบ่งออกเป็น ผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษาจำนวน 1 ราย ผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 4 ราย ผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 ราย ผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ราย และผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 ราย และการศึกษาของสามีอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยแบ่งออกเป็นผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ราย ผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 ราย ผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ราย ผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ราย ผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ราย ผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ราย และ โดยจากการศึกษาพบว่า สามีและภรรยา การศึกษานั้นไม่ได้ต่างกันมากเท่าใดนัก ซึ่งในสมัยก่อน ระดับการศึกษาของคน จะอยู่เพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และจะเห็นได้ว่า การศึกษาของคู่สมรสนั้นอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า การศึกษานั้นไม่ได้มีผลทำให้เกิดความรุนแรง แต่มีผลต่อการทนอยู่ เนื่องจาก การอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ รวมถึงการศึกษาที่จบเพียงในชั้นระดับประถมศึกษา ทำให้มีความเชื่อ ความคิด ค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง เช่น การหย่าร้างเป็นเรื่องหน้าอาย รวมถึง ไม่เข้าใจถึงสิทธิว่าการถูกทำร้ายร่างกาย ไม่ใช่เรื่องธรรมดา ที่สามีจะทำกับภรรยาได้ รวมถึงยังส่งผลต่อการทนอยู่ในเรื่องเศรษฐกิจที่ว่าต้องพึ่งพิงทางด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากถ้าเลิกกับสามีไปแล้ว ตนไม่รู้จะไปประกอบอาชีพอะไร การศึกษาก็จบมาน้อย ทำให้ต้องพึ่งพาสามี

ในเรื่องสมภาพสมรส จากการศึกษามีผู้มีส่วนร่วมในการศึกษา ส่วนใหญ่ไม่ได้มีการสมรสกันแต่จะเป็นการย้ายเข้ามาอยู่ด้วยกันซะส่วนมาก โดยทุกวันนี้ ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษายังคงอยู่ด้วยกันเป็นส่วนใหญ่ ที่ยังคงอยู่ด้วยกันมีจำนวน 7 ราย ที่แยกทางกันจำนวน 1 ราย และเสียชีวิตจำนวน 2 ราย โดยผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาที่ยังคงอยู่ร่วมกัน ส่วนใหญ่ให้เหตุผลของการอยู่ร่วมกันว่า ทนเพื่อลูก กล่าวคือ ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษา ต้องทนกับปัญหามาเป็นระยะเวลานาน เพราะเห็นแก่ลูกกลัวว่าลูกจะเกิดปมด้อย จึงเลือกที่จะทนอยู่ ส่วนกรณีที่แยกทางกันนั้น เนื่องจากผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาได้ให้เหตุผลว่า สามีของตนไม่เปลี่ยนแปลงตนเอง ทนอยู่ไปก็ไม่มีอะไรดีขึ้นจึงตัดสินใจแยกทาง โดยสมภาพสมรสไม่ได้มีส่วนทำให้เกิดความรุนแรง รวมถึงไม่ได้มีส่วนทำให้ผู้หญิงเลือกที่จะทนอยู่ และทนแบกรับความรุนแรงต่อไป

ในเรื่องของอาชีพ จากการศึกษามีผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาทั้ง 10 ราย พบว่าการประกอบอาชีพที่ค่อนข้างจะหลากหลาย โดยสามารถแบ่งออกเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้างแม่บ้าน ค้าขาย และช่วยเหลือสังคมโดยแบ่งออกเป็นผู้ประกอบอาชีพรับจ้างจำนวน 5 ราย ผู้ที่ประกอบอาชีพแม่บ้านจำนวน 2 ราย ผู้ที่ประกอบอาชีพค้าขายจำนวน 2 ราย และผู้ที่ประกอบอาชีพช่วยเหลือสังคมจำนวน 1 ราย ซึ่งอาชีพ ไม่ได้มีผลทำให้เกิดความรุนแรงแต่อย่างใด แต่จะมีผลต่อการทนอยู่ของผู้หญิง เนื่องด้วย ผู้มีส่วนในการศึกษาประกอบอาชีพเป็นกระเป๋ารถสองแถว โดยมีสามีเป็นผู้ขับรถ ถ้าเลิกกันไป จึงไม่ทราบว่าจะไปประกอบอาชีพอะไร จึงคงต้องพึ่งพิงสามีต่อไป

รายได้รวมต่อเดือน จากการศึกษาพบว่า ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษามีรายได้ที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งจากการศึกษารายได้รวมต่อเดือน อยู่ที่ประมาณ 5,000-9,000 บาทต่อเดือน โดยปัญหาในเรื่องรายได้รวมต่อเดือนนั้น มีส่วนทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว เนื่องจากทุกวันนี้เศรษฐกิจฝืดเคืองค่าใช้จ่ายสูงขึ้น จึงทำให้เกิดความเครียด ซึ่งเมื่อเกิดความเครียด สามีของผู้มีส่วนในการศึกษาส่วนใหญ่ มักจะหาทางออกในการคลายเครียดโดยการ ดื่มเหล้า และเมื่อเมาหลับมาก็จะทะเลาะกับผู้มีส่วนในการศึกษา จนทำให้เกิดความรุนแรงขึ้นได้ และเป็นบ่อเกิดของความรุนแรงในครอบครัว โดยจากการศึกษา มีผู้ที่ได้รับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจจำนวน 3 ราย เนื่องจากรายจ่ายสูงกว่ารายรับ จึงทำให้เกิดความเครียดและความรุนแรงขึ้น

ในเรื่องของศาสนา จากการศึกษามีผู้มีส่วนร่วมในการศึกษา ทุกรายนับถือศาสนาพุทธ และจากการศึกษามูลเหตุและปัจจัย ที่ทำให้เกิดความรุนแรงนั้นส่วนใหญ่มาจากปัญหาการติดเหล้า เศรษฐกิจ และความหึงหวง แต่มูลเหตุจากศาสนาไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อความรุนแรง และ ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการทนอยู่ของผู้หญิง แต่จะมีเพียง ค่านิยม ความเชื่อ ที่เกิดจากการอบรมสั่งสอนที่เป็นเหตุผลของการทนอยู่ โดยผู้มีส่วนในการศึกษาจะมี ค่านิยมความเชื่อว่าการหย่าร้างเป็น

เรื่องที่น่าอัปยศ ในสังคม จะมองว่าผู้หญิง ที่หย่าร้างจะเป็นคนที่มีตำหนิ รวมถึง การที่ลูกจะขาดพ่อ เป็นเรื่องที่น่าอาย เป็นปมด้อย ลูกจะถูกล้อเลียนว่าเป็นเด็กไม่มีพ่อ ซึ่งจากค่านิยมความเชื่อดังกล่าว ส่งผลให้ผู้มีส่วนในการศึกษาเลือกที่จะทนอยู่ต่อไป

ระยะเวลาที่อยู่ร่วมกัน จากการศึกษาพบว่า ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาส่วนใหญ่ มีระยะเวลาที่อยู่ด้วยกันมากกว่า 10 ปี และ ระยะเวลาที่อยู่ร่วมกันนั้นมิได้มีผลทำให้เกิดความรุนแรง และไม่ได้มีผลต่อการทนอยู่

ผลการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ความแตกต่างทางด้านอายุ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ ศาสนา ระยะเวลาที่อยู่ร่วมกัน ไม่ได้มีผลทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว แต่จะมีเพียง รายได้รวมต่อเดือนของครอบครัว เพียงประเด็นเดียว ที่มีส่วนทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว เนื่องจากทุกวันนี้เศรษฐกิจ ฝืดเคืองค่าใช้จ่ายสูงขึ้น จึงทำให้เกิดความเครียด ซึ่งเมื่อเกิดความเครียด สมาชิกของผู้มีส่วนในการศึกษาส่วนใหญ่ มักจะหาทางออกในการคลายเครียดโดยการดื่มเหล้า และเมื่อเมากลับมาก ก็ทะเลาะกับผู้มีส่วนในการศึกษา จนทำให้เกิดความรุนแรงขึ้นได้ และเป็นบ่อเกิดของความรุนแรงในครอบครัว และพบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องของการศึกษาและอาชีพมีผลต่อการทนอยู่ โดยการศึกษามีผลต่อการทนอยู่ เนื่องจาก การอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ รวมถึง การศึกษาที่จบเพียงในชั้นระดับประถมศึกษา ทำให้มีความเชื่อ ความคิด ค่านิยม ที่ไม่ถูกต้อง เช่น การหย่าร้างเป็นเรื่องหน้าอาย รวมถึง ไม่เข้าใจถึงสิทธิว่าการถูกทำร้ายร่างกาย ไม่ใช่เรื่องธรรมดา ที่สามีจะทำกับภรรยาได้ ส่วนในเรื่องอาชีพ เนื่องด้วยผู้มีส่วนในการศึกษาประกอบอาชีพเป็นกระเป๋ารถสองแถว โดยมีสามีเป็นผู้ขับรถ ถ้าเลิกกันไป จึงไม่ทราบว่าจะไปประกอบอาชีพอะไร จึงคงต้องพึ่งพิงสามีต่อไป ดังนั้นการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคล จึงมีความสำคัญต่อการศึกษา เพราะเป็นปัจจัยที่อธิบายถึงการเกิดความรุนแรง รวมถึงเหตุผลที่ผู้หญิงเลือกที่จะทนอยู่

ส่วนที่ 2 ลักษณะการประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

ลักษณะการประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัว จากการศึกษาความรุนแรงที่เกิดขึ้นแบ่งออกเป็นความรุนแรงทางด้านร่างกาย ความรุนแรงทางด้านจิตใจ และความรุนแรงทางด้านร่างกายผนวกกับความรุนแรงทางด้านจิตใจ โดยจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้หญิงได้รับการปลุกฝังจากสภาพสังคม โดยเน้นที่ระบบความคิดในอำนาจของผู้ชาย และค่านิยมของสังคมรอบข้าง เพราะผู้หญิงจะต้องพึ่งพาผู้ชายไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ ที่อยู่อาศัย ทนเพื่อลูก สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษา ต้องยอมรับกับปัญหาการใช้ความรุนแรง และทนอยู่

ออกไป โดยสามารถแบ่งผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาที่ได้รับความรุนแรงทางด้านร่างกายจำนวน 4 ราย โดยความรุนแรงที่ได้รับมีทั้งทุบตี ปาข้าวของใส่ หยิบเก้าอี้ชกฝ่ามาตี ตบเข้าที่หูข้างซ้าย จับหัวโขกกับพื้น ล้วนแล้วเป็นความรุนแรงทางด้านร่างกายทั้งสิ้น ซึ่งทั้งหมดมีผลต่อการบาดเจ็บต่อร่างกาย เช่น ฟกช้ำ บวม เลือดกำเดาไหล กระดูกหัก เป็นต้น และผู้ที่มีส่วนร่วมในการศึกษาได้รับความรุนแรงทางด้านจิตใจจำนวน 4 ราย คือการกระทำที่เกิดจากการพูดจาเสียดสี การพูดจาดูถูกด่าทอ เหยียดหยาม และรวมไปถึง การนอกใจภรรยา ล้วนแล้วแต่ทำให้เกิดความรุนแรงทางด้านจิตใจทั้งสิ้น นอกจากนี้ ผู้ที่มีส่วนร่วมในการศึกษาได้รับความรุนแรงทางด้านร่างกาย ผนวกกับทางด้านจิตใจจำนวน 2 ราย โดยที่นอกจากสามีจะตีเมียและก่อให้เกิดการทำร้ายร่างกายแล้วยังผนวกกับสามีมีผู้หญิงอื่นมาพัวพันทำให้รู้สึกเจ็บช้ำน้ำใจ จนทำให้เกิดความรุนแรงทางด้านจิตใจ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ทำให้ผู้ชายกระทำความรุนแรงในครอบครัว

โดยจากการศึกษาปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากหลายประการไม่ว่าจะเป็นการตีเมีย การนอกใจ ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ และ การหึงหวง โดยผู้ศึกษาพบว่าปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยส่งเสริมให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัวทั้งสิ้น ประกอบกับความเชื่อที่ว่าการใช้อำนาจของชายเป็นใหญ่ ซึ่งจากการศึกษาครั้งนี้ ปัจจัยที่ทำให้เกิดความรุนแรง คือ

การตีเมีย

โดยจากการศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรง ที่แสดงให้เห็นเด่นชัดนั้นก็คือการตีเมีย โดยผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาส่วนใหญ่ มีความเห็นไปในทางเดียวกันว่า การตีเมียทำให้สามีเปลี่ยนไปจากที่เป็นคนขยัน รักครอบครัว เมื่อตีเมียทำให้กลายเป็นอีกคนหนึ่ง ทำให้ขาดสติควบคุมตนเอง จนก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาทในครอบครัว โดยจากการศึกษาผู้มีส่วนร่วมในการศึกษา ได้ให้ความเห็นว่ามูลเหตุที่ทำให้สามีของตนตีเมียนั้นเนื่องจากเดิม สามีของตนก็เป็นคนที่ตีเมียอยู่แล้วเพียงแต่ไม่ถึงขั้นกับตี และบางรายกล่าวว่าเนื่อง จากสภาพแวดล้อมในชุมชนและจังหวัดที่คิดว่าการตีเมียเหมือนจะกลายเป็นประเพณีของคนในชุมชนหรือจังหวัดนั้น ที่ว่าเมื่อมีงานสรรสรรค์หรืองานแต่งงานในงานเลี้ยงฉลองจะต้องมีเหล่าเป็นองค์ประกอบในการเลี้ยงอยู่ด้วย หรือตามบ้านจะมีการหมักเหล้าเอาไว้ดื่มกันเป็นโอง ๆ หรือจะเห็นร้านค้าขายเหล้ามีกันให้เกลื่อนในชุมชน และเหตุผลนี้เองที่จะเป็นตัวชี้้นำทำให้สามีของผู้มีส่วนร่วม

ในการศึกษาติดเหล้าประกอบกับภาวะทางด้านเศรษฐกิจ การชักชวนของเพื่อนฝูงก็เป็นตัวชี้้นำทำให้สามีของผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาติดเหล้าด้วยเช่นกัน

ด้านเศรษฐกิจ

ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ก็เป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้เกิดความรุนแรงโดยจากการศึกษาผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาทั้ง 10 ราย มีจำนวน 3 รายที่ได้รับความรุนแรงที่เกิด จากปัญหาทางด้านเศรษฐกิจเนื่องจากรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย จึงก่อให้เกิดความเครียดและเป็นบ่อเกิดของความรุนแรงโดยผู้มีส่วนร่วมในการศึกษามีรายได้ตกอยู่ที่ประมาณ 5000-9000 บาทต่อเดือน ซึ่งผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาได้ให้เหตุผลว่า ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ก็มีสาเหตุที่ทำให้เกิดความรุนแรงเนื่องจากทุกวันนี้เศรษฐกิจแย่ทำให้การค้าขายก็แย่ตามไปด้วยจึงมีผลต่อรายได้ อีกทั้งลูกก็เริ่มเติบโตขึ้นทุกวัน จากภาวะนี้เองจึงทำให้สามีของผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาตกอยู่ในภาวะเครียดจึงหันหาทางออกโดยการดื่มเหล้าแก้เครียด ซึ่งเหตุนี้เองจึงทำให้เกิดความรุนแรง โดยความรุนแรงที่เกิดจากความเครียดด้านเศรษฐกิจ เกิดจากสามีดื่มสุราจนทำให้เงินไม่พอค่าใช้จ่ายในครอบครัวเวลาเมาก็มักคุมสติไม่ได้ มักจะทำลายข้าวของทุบตีลูกเมีย ใช้อวาจรุนแรง

การนอกใจคู่สมรส

จากการศึกษาพบว่า การนอกใจคู่สมรส ก็เป็นตัวก่อให้เกิดความรุนแรงทางด้านจิตใจ ซึ่งจากการศึกษาผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาทั้ง 10 ราย พบว่าผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาจำนวน 2 ราย ที่ได้รับความรุนแรงทางด้านจิตใจ โดยสาเหตุที่เกิดขึ้นนั้น เกิดจากสามีไปมีความสัมพันธ์กับหญิงอื่น โดยผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาได้ให้เหตุผลว่า เนื่องจากสามีเป็นที่รู้จักประกอบกับการงานเป็นหัวหน้าคนงานโรงเลื่อย จึงทำให้มีผู้หญิงเข้ามาติดพันและ จากความเจ้าชู้ จึงทำให้ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษารู้สึกเจ็บช้ำน้ำใจ เพราะคนอื่นเป็นที่รักไปมีความสัมพันธ์กับหญิงอื่น จึงมองไม่เห็นความสำคัญของภรรยา เมื่อสามีไปมีผู้หญิงอื่นนอกจากจะสร้างความรุนแรงทางด้านจิตใจแล้วยังจะส่งผลให้เกิดความรุนแรงทางด้านร่างกายตามมา เนื่องจากเมื่อผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาทราบข่าวหรือรู้เรื่องราวสามีของตนมีผู้หญิงเข้ามาพัวพันเมื่อถามสามีก็ทำนารำคาญ พูดจาไม่ดีจนทำให้ทะเลาะกันและรุนแรงถึงขั้นทำร้ายร่างกาย

การหึงหวง

จากการศึกษาผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาทั้ง 10 รายพบว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความรุนแรงที่เกิดในครอบครัว อีกปัจจัยหนึ่งคือปัญหาการหึงหวงจึงก่อให้เกิดความรุนแรงขึ้นในครอบครัว โดยจากการศึกษาครั้งนี้พบผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาจำนวน 1 ราย ที่ความรุนแรงในครอบครัวเกิดจากความหึงหวง ที่สามีกลัวว่าภรรยาจะไปมีผู้ชายอื่น หรือคบชู้จึงทำให้เกิดความรุนแรง มีการกักขังไม่ให้ภรรยาออกจากบ้านมีการทำร้ายร่างกายโดยการ ชกห้อง ทุบตี จับศีรษะโขกกับพื้น กรรไกร

ตัดเสื้อผ้า ซึ่งความรุนแรงเหล่านี้ ปัจจัยที่ทำให้เกิดนั้นเกิดจากความหึงหวงทั้งสิ้นประกอบกับสามี เกิดความเครียดทางเศรษฐกิจ เข้ามามีส่วนด้วยและความเชื่อที่ว่าภรรยาเป็นสมบัติของสามี จนทำให้สามีแสดงความเป็นเจ้าของ และกักขังภรรยาไม่ให้ออกไปคบหากับผู้อื่น

จากการศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวนั้น พบว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดความรุนแรงในการศึกษาครั้งนี้ ที่เด่นชัดคือ การที่สามีตีดเหล้าจนทำให้ขาดสติ ทำให้เกิดความรุนแรง นอกจากนี้ปัจจัยที่รองลงมาคือปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ที่ทำให้เกิดความเครียด และนำไปสู่ความรุนแรงปัญหาการนอกใจของคู่สมรส ที่ทำให้รู้สึกเจ็บช้ำน้ำใจ และปัญหาความหึงหวง ที่ทำให้เกิดความรุนแรงมากที่สุดจากผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาทั้ง 10 ราย และจากการศึกษาจะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความรุนแรงนั้น ล้วนแล้วแต่มีความเชื่อมโยงกันทั้งสิ้น ปัญหาความรุนแรงส่วนใหญ่ ล้วนเกิดจากการผสมผสานกันระหว่างสาเหตุในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ทั้งนั้นปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้น ก็อยู่ภายในระบบโครงสร้างทางสังคม โดยรวมเน้นระบบความคิดในอำนาจเพศชายเป็นใหญ่ สิ่งเหล่านี้ สะท้อนให้เห็นว่าปัญหาความรุนแรงต่อสตรีที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากปัญหา ด้านใดด้านหนึ่งเพียงอย่างเดียว แต่เป็นปัญหาความรุนแรงที่ยังฝังรากลึกอยู่ในสังคมทุกวันนี้

ส่วนที่ 4 ทศนคติของผู้หญิงที่ทนอยู่กับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

จากการศึกษาภาวะจำทนของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายจากครอบครัว โดยจากการศึกษา พบว่า เหตุผลที่ผู้หญิงต้องทนอยู่นั้น มาจากปัจจัยค่านิยมเชิงอำนาจในสังคมไทย ที่เชื่อว่าผู้ชาย มีอำนาจเหนือผู้หญิง ซึ่งเป็นค่านิยม ที่เชื่อกันมาตั้งแต่อดีตการเลี้ยงดูสั่งสอน ของผู้ใหญ่ ล้วนแล้วแต่เป็นการปลูกฝังค่านิยมที่ผิด ๆ เช่น ความเชื่อที่ว่าทะเลาะกันในครอบครัว เป็นเรื่องของ คนในครอบครัวคนนอกไม่ควรที่จะไปก้าวร้าว และ การทะเลาะกันเป็นเรื่องปกติที่ทุกครอบครัว จะต้อง มี จากการศึกษาคั้งนี้ ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาทั้ง 10 ราย เลือกที่จะทนอยู่และเก็บ ความเจ็บปวดนี้ไว้ โดยให้เหตุผลที่ทนอยู่ คือ

ทนเพื่อรักษาความเป็นครอบครัว (เพื่อลูก)

จากการศึกษาผู้ที่มีส่วนร่วมในการศึกษาส่วนใหญ่ ให้เหตุผลว่า สาเหตุที่ตนเองจำทนอยู่เหตุผลหลักคือ เพื่อลูกกลัวว่าลูกจะขาดพ่อ จึงเลือกที่จะรักษาความสัมพันธ์สามีภรรยาไว้ และยังเชื่ออีกว่า เมื่อผู้หญิงหย่าร้างกับสามี มันเป็นเรื่องที่น่าอัปอาย ควรจะทนให้ถึงที่สุด ประกอบกับการเลี้ยงดูสั่งสอนของพ่อแม่ รวมถึงพื้นฐานทางด้านครอบครัว ที่ว่าผู้ชายเป็นผู้นำ ครอบครัวเราเป็นภรรยาก็ควรจะทน และเห็นแก่ลูก จึงเลือกที่จะเก็บความเจ็บปวดนี้ไว้ และ พื้นฐานทางด้านครอบครัว ก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่ง ที่ทำให้ผู้ที่มีส่วนร่วมในการศึกษาครั้งนี้ให้เหตุผลว่า

พ่อแม่ของตนก็ทะเลาะกัน แต่ก็ยังเห็นแม่ทนอยู่ได้จนถึงทุกวันนี้ และมองว่าการทะเลาะกัน เป็นเรื่องปกติของครอบครัว ทะเลาะกันวันนี้ เดียวพรุ่งนี้ก็ดีขึ้นใหม่ ผู้หญิงจึงเลือกที่จะทนอยู่ต่อไป

ไรท์ที่ฟังฟัง

สาเหตุอีกประการหนึ่ง ที่ทำให้ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาคั้งนี้ยอมทนอยู่กับสามีที่ทำร้ายตนเอง ก็คือ การฟังพาททางด้านเศรษฐกิจ และทางด้านที่อยู่อาศัยโดยสังคมไทยได้ปลูกฝังไว้ว่า เมื่อผู้หญิงออกรเรือ่นก็ต้องย้ายไปอยู่กับสามี จึงทำให้ผู้หญิงกลัวว่าเมื่อเลิกกับสามีแล้วตนจะไปอยู่ที่ไหน โดยมีผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาคั้งนี้ได้ให้เหตุผลไว้ว่า ในเมื่อย้ายออกมาอยู่กับสามีแล้ว ถ้าจะต้องแยกทางกันไป ตนเองก็ไม่ทราบว่าจะย้ายไปอยู่ที่ไหนถ้าจะกลับบ้านก็กลัวพ่อแม่จะเป็นห่วงประกอบกับ ความเชื่อในเรื่องที่ว่าการหย่าร้างกันเป็นเรื่องที่ไม่ดี จึงทำให้ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาคั้งนี้ ไม่กล้าที่จะเลิกกับสามี จึงเลือกที่จะทนอยู่ต่อไปอีกทั้งยังต้องฟังพาททางด้านเศรษฐกิจ โดยจากการศึกษาผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาทั้ง 10 ราย พบว่า บางส่วนหลังจากที่ได้พบและใช้ชีวิตร่วมกับสามี แล้วก็ได้ลาออกจากงานที่ทำอยู่และหันมาประกอบอาชีพร่วมกับสามี ดังนั้น ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษา จึงให้เหตุผลว่าถ้าเลิกกับสามีไป ตนเองก็ไม่ทราบว่าจะไปประกอบอาชีพอะไร เพราะหลังจากที่ทำงานกับสามีมากก็เป็นเวลานาน แล้วถ้าจะออกไปหางานใหม่ ก็ไม่ทราบว่าจะไปทำงานอะไร ประกอบกับคิดว่าตนเองก็เรียนมาน้อยคงหางานทำที่ไหนไม่ได้แล้ว ดังนั้น ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาจึงเลือกที่จะยอมทนอยู่ต่อไป

กลัวว่าผู้ชายจะกลับมาทำร้ายอีก

จากการศึกษาผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาคั้งนี้ มีจำนวน 1 ราย ที่ให้เหตุผลของการทนอยู่ว่า กลัวการกลับมาทำร้ายอีกครั้งของสามี เนื่องด้วยสามีได้ขู่เอาไว้ว่า ถ้าหนีอีกก็จะตามไปหาทุกที่และขู่ฆ่า ซึ่งทำให้ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษา รู้สึกหวาดกลัว เพราะตนเองเคยได้รับการทำร้ายร่างกายจึงมีความหวาดระแวงอยู่ตลอดเวลา จากคำขู่ของสามี จึงทำให้ไม่กล้าที่จะหนีไปไหน เพราะถ้าหนีแล้วถูกจับได้ ก็จะถูกทำร้ายร่างกายอีก

เพราะรักและเชื่อว่า จะเปลี่ยนแปลงได้

จากการศึกษาไม่ว่าจะเป็นเหตุผลที่ทนอยู่เพื่อลูก และการฟังพาททางด้านเศรษฐกิจ และที่อยู่อาศัยแล้ว เหตุผลเล็ก ๆ ที่อยู่ในใจของผู้ที่มีส่วนร่วมในการศึกษาคั้งนี้ ก็คือ ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษายังคงมีความเชื่อว่าสามีของตน จะสามารถเปลี่ยนแปลงตนเองได้ และประเด็นสำคัญคือ ยังคงมีความรักและผูกพันต่อสามีของตน ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษา จึงยังทนอยู่และหวังอยู่ในใจเสมอว่า สามีของตนจะสามารถเปลี่ยนแปลงตนเองได้ และพร้อมที่จะให้โอกาสอยู่เสมอ

ดังนั้นเหตุผลที่ทำให้ผู้หญิงยังคงเลือกที่จะทนอยู่ และยอมรับกับความเจ็บปวดที่ได้รับไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยเหตุผลที่ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาเลือกที่จะทนอยู่ประเด็น

สำคัญคือ เลือกว่าจะทนอยู่เพื่อรักษาความเป็นครอบครัวต่อไป โดยเลือกที่จะทนอยู่เพื่อลูก กล่าวคือ ลูกของตนจะถูกล้อเลียนว่า เป็นลูกไม่มีพ่อ รวมถึงค่านิยม ความเชื่อ ที่ถูกส่งสอนจากพ่อแม่ ที่ว่าเราเป็นภรรยาก็ต้องทน พื้นฐานทางด้านครอบครัว ก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่ง ที่ทำให้ผู้ที่มีส่วนร่วมในการศึกษาทนอยู่ โดยให้เหตุผลว่า พ่อแม่ของตนก็ทะเลาะกัน แต่ก็ยังเห็นแม่ทนอยู่ได้จนถึงทุกวันนี้ และมองว่าการทะเลาะเป็นเรื่องปกติของครอบครัว ทะเลาะกันวันนี้ เดี่ยวพรุ่งนี้ก็ดีขึ้นใหม่ ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาทั้ง 10 ราย ยังพร้อมที่จะทนต่อไป โดยบางรายยังคงต้องทนอยู่ และแบกรับความเจ็บปวดนี้ไว้ และบางรายได้หลุดพ้นกับความเจ็บปวดนี้แล้ว เนื่องด้วยสามีของตนได้กลับตัวกลับใจเลิกเหล้า เลิกเจ้าชู้ เลิกนอกใจ มาเป็นผู้นำของครอบครัวอีกครั้ง ไม่ว่าจะเป็นผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาจะให้เหตุผลถึงการทนอยู่ไว้ว่าอย่างไร แต่ท้ายสุดแล้วเหตุผลหลัก ๆ ที่อยู่ในใจนั้นคือเพราะรักนั่นเอง

อุปสรรคของการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

1. ทักษะคติของสังคม ที่ยังไม่ยอมรับและเข้าใจสิทธิของผู้หญิง และมองว่าการทำร้ายร่างกายจากสามีเป็นเรื่องปกติ และเป็นเรื่องไม่สำคัญ
2. ความไม่เข้าใจปัญหาความรุนแรง โดยเฉพาะผู้หญิงที่ไม่เข้าใจว่า ความรุนแรงที่ตนได้รับคือ การละเมิด แต่คิดว่าเป็นความชอบธรรมของฝ่ายชายที่สามารถกระทำได้
3. สังคมมองว่าปัญหาความรุนแรงเป็นเรื่องส่วนตัวของคนสองคนหรือของคนในครอบครัวที่บุคคลที่ 3 ไม่กล้าเข้าไปช่วยเหลือหรือยุ่งเกี่ยวได้ ในขณะที่ผู้ถูกกระทำรุนแรงเองก็ไม่ทราบวิธีการแก้ปัญหา และไม่รู้ว่าจะไปขอความช่วยเหลือจากที่ใด
4. ขนบธรรมเนียมความเชื่อบางอย่าง ที่มองความรุนแรงต่อผู้หญิงเป็นเรื่องธรรมดา เช่น บางท้องถิ่นยังมีการส่งลูกสาวมาขายตัว นอกจากนี้ การขาดการศึกษา และการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องก็เป็นอุปสรรคที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว
5. การตีค่าภาระหน้าที่ของหญิงและชายแตกต่างกัน เช่น งานบ้านมีค่าน้อยกว่างานหารายได้นอกบ้าน ส่งผลให้เกิดความรู้สึกเหลื่อมล้ำที่ฝ่ายหญิงจะต้องพึ่งพาฝ่ายชาย และเกิดความเชื่อว่ามีอำนาจทางการเงินคือผู้มีอำนาจเหนือกว่า
6. วัฒนธรรมของสังคมไทยให้ความสำคัญต่อความเสียหายของผู้หญิงในเรื่องเพศอย่างมาก และในผู้หญิงจะถูกมองในเชิงลบ จึงเกิดเป็นช่องโหว่ที่ทำให้ผู้หญิงถูกเอาเปรียบ ถูกทำร้าย ถูกข่มขืน เพราะผู้กระทำความรุนแรงมีโอกาสที่จะไม่ได้รับโทษสูง อีกทั้งผู้หญิงยังรู้สึกอับอาย และไม่อยากเอาความ

7. สังคมยังมีทัศนคติ ความเชื่อ และความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิไม่ถูกต้อง ซึ่งเป็นผลให้มีการต่อต้านกลุ่มที่ทำงานด้านผู้หญิง และการยอมรับของผู้ชายในเรื่องความเสมอภาคก็เป็นไปแบบจ้านน

8. สังคมไม่ให้ความสำคัญต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัวอย่างจริงจัง และไม่รู้จักข้อเท็จจริงว่า ประเทศไทยได้ลงนามในปฏิญญาต่าง ๆ ในระดับสากลที่จะต้องดำเนินการแก้ไข และลดความรุนแรงต่อผู้หญิงแล้ว

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะจำทนผู้หญิงที่ถูกทำร้ายในครอบครัวในสังคมไทย : กรณีศึกษา ผู้หญิงที่เข้ารับบริการ มูลนิธิเพื่อนหญิง พบว่า ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาล้วนแล้วแต่ได้รับความรุนแรงทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจทั้งสิ้น แต่ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาก็ยังคงที่จะทนอยู่โดยคำนึงม ความเชื่อ การอบรมสั่งสอนเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้หญิงยังคงยอมทนอยู่ ซึ่งผู้ศึกษาได้ข้อเสนอแนะแนวทางโดยการนำผลการศึกษาค้างนี้ไปใช้เพื่อเกิดประโยชน์ในการทำงานของแต่ละฝ่าย ซึ่งข้อเสนอแนะต่าง ๆ มีดังนี้

ข้อเสนอแนะต่อคู่สมรส

1. จากผลการศึกษานี้ แสดงให้เห็นว่า ภาวะทางกาย และอารมณ์จิตใจ ส่งผลต่อทัศนคติและการใช้พฤติกรรมรุนแรงในครอบครัว ดังนั้นคู่สมรสที่มีภาวะ หรือความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ จะช่วยให้ลดภาวะความรุนแรงในครอบครัวลงได้แนวทางหนึ่ง
2. ผลการศึกษาด้านทัศนคติ ต่อสาเหตุการใช้ความรุนแรง แสดงให้เห็นชัดเจนว่า คู่สมรสให้ความสำคัญต่อความเป็นส่วนตัวของครอบครัว และการทำกิจกรรมตามความสนใจของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของการใช้ความรุนแรง หรือความขัดแย้งในชีวิตสมรส
3. ในกรณีที่เกิดความขัดแย้งกันภายในครอบครัว ควรมีการพูดจากันด้วยเหตุผล ไม่ควรใช้อารมณ์ใส่เข้าหากัน ซึ่งการสื่อสารที่ดีจะเป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยลดความขัดแย้งภายในครอบครัวลงได้

ข้อเสนอแนะต่อผู้หญิง

1 ผู้หญิงต้องพยายามศึกษาถึงสิทธิอำนาจที่มีอยู่ในตนเองทั้งก่อนและหลังจากการสมรส ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อตัวของผู้หญิงเอง นอกจากนี้ผู้หญิงควรมีการศึกษาด้วยว่ามีหน่วยงานใดที่ให้บริการแก่ผู้หญิง

2 ในกรณีของผู้หญิงได้รับความรุนแรงแล้ว ผู้หญิงไม่ควรนิ่งเฉยและคิดว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องที่น่าอับอาย ผู้หญิงควรให้การติดต่อไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการกับบุคคลที่ใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิง

ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงาน

1. เนื่องจากประเด็นปัญหาเรื่องความรุนแรงในครอบครัว เป็นเรื่องที่ค่อนข้างจะละเอียดอ่อน ดังนั้น เจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่ทำงานต้องมีความเข้าใจ มีความอดทน และมีความพยายามในการคลี่คลายปัญหาค่อนข้างมาก ซึ่งเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่ทำงานด้านนี้จำเป็นต้องถูกฝึกฝน และอบรมเพื่อทำความเข้าใจ ต่อประเด็นปัญหาความรุนแรงและประเด็นทางด้านผู้หญิงเสียก่อน โดยองค์กรควรจะให้เวลา และความสำคัญในการคัดสรรและฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างทัศนคติดีต่อการทำงาน

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ควรได้มีบทบาทในการให้ข้อมูล ความรู้ ที่จะช่วยให้บุคคลปรับเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยม ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรง หรือสาเหตุที่จะนำไปสู่ความรุนแรง เช่น การช่วยให้บุคคลตระหนักว่า ความรุนแรงไม่จำกัดเฉพาะรูปแบบความรุนแรงด้านร่างกาย แต่การทำร้ายจิตใจ อารมณ์ ถือเป็นรูปแบบความรุนแรงอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อบุคคลเช่นเดียวกับความรุนแรงด้านร่างกาย รวมทั้งการช่วยให้บุคคลตระหนักถึงความสำคัญในการแสดงออกถึงการยกย่อง ชมเชย เมื่อบุคคลทำสิ่งที่ดี ที่จะส่งผลให้บุคคลที่ได้รับการยกย่องเกิดความรู้สึกมีคุณค่า และปฏิบัติต่อบุคคลอื่นในลักษณะเดียวกัน เป็นต้น

3. สื่อมวลชนควรทำให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของครอบครัว รวมทั้งสร้างค่านิยมใหม่ในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาความเห็นของผู้หญิงเท่านั้น ควรมีการศึกษาความเห็นของผู้หญิง ว่ามีความคิดเห็นอย่างไร ต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เพื่อทำการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 2 กลุ่ม
2. ควรมีการศึกษาวิจัย ในเรื่องทิศทางการวางนโยบายในการป้องกัน และยุติการใช้ความรุนแรงในผู้หญิง
3. ควรมีการศึกษากระบวนการดำเนินการของรัฐ ในเรื่องการให้ความช่วยเหลือข้อจำกัด และปัญหาที่มีอยู่ โดยการบังคับใช้กฎหมาย และอำนวยความสะดวกในขั้นตอนต่าง ๆ